

3ο Μάθημα

Ο ΚΑΤΑΚΛΥΣΜΟΣ ΤΟΥ ΝΩΕ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στην ιστορία του Νώε, βλέπουμε να συνεχίζεται η περιπέτεια του ανθρώπου μακριά από τον Παράδεισο. Διαπιστώνουμε, όμως, πως ακόμη και όταν ο άνθρωπος βρέθηκε μακριά από τον Θεό, δεν έχασε εντελώς την ικανότητά του να είναι καλός και ευσεβής. Και μάλιστα, ανάμεσα σε ανθρώπους, γεμάτους κακία και αμαρτία, όπως οι σύγχρονοι του Νώε. Με την κακία να θεριεύει και να αποτελεί τη φυσική στάση ζωής, η γη αυτή δεν έχει καμιά ελπίδα. Αυτό είναι το μήνυμα της ιστορίας μας. Να όμως, που ακόμη και ένας δίκαιος άνθρωπος, ο Νώε, αρκεί, για να δώσει συνέχεια στην ελπίδα. Το ότι ακόμη και οι μεγαλύτερες καταστροφές εντάσσονται κατά έναν τρόπο στο σχέδιο του Θεού, δεν σημαίνει πως ο Θεός επιδιώκει την καταστροφή και τον θάνατο. Η ιστορία της Κιβωτού μάς λέει πως ο Θεός θέλει να προφυλάξει την ζωή. Και όχι μόνον των ανθρώπων, αλλά και όλων των δημιουργημάτων Του στη Γη.

Ο Νώε σώζεται. Η πίστη και η ζωή που ακολουθεί το θέλημα του Θεού, προφυλάσσουν τον άνθρωπο και γίνονται η κιβωτός της σωτηρίας του.

ΣΚΟΠΟΣ

- Τα παιδιά να μάθουν πως η υπακοή στο θέλημα του Θεού προφυλάσσει τον άνθρωπο από κάθε κακό.
- Ο Θεός θέλει την σωτηρία του ανθρώπου και όλων των πλασμάτων Του.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

**Θεολογικό
πλαίσιο**

Στην ιστορία του Νώε αποκαλύπτεται η μεγάλη ευθύνη του ανθρώπου, απέναντι σε όλη τη δημιουργία. Η ανθρώπινη κακία και η αμαρτία καταδίκασαν, όχι μόνον τους ανθρώπους, αλλά και όλα τα ζωντανά πλάσματα.

Πάλι όμως ένας άνθρωπος, άνθρωπος ευσέβειας και αγιότητας, σώζει τη ζωή. Εξαιτίας του, η ζωή θα ξαναβρεθεί στην πρώτη της κατάσταση και όλα δείχνουν πως ένα νέο ξεκίνημα πραγματοποιείται για όλη την Πλάση.

Το περιστέρι φέρνει ένα κλαδί ελιάς, σημάδι ειρήνης ανάμεσα στον Θεό και τους ανθρώπους. Με κάθε ευκαιρία, ο Θεός επαναλαμβάνει στον άνθρωπο πως τον θέλει κοντά Του.

Μέχρι σήμερα, η εικόνα της κιβωτού, που διασώζεται από τα κύματα, αποτελεί το πιο διαδεδομένο σύμβολο σωτηρίας. Για την ορθόδοξη παράδοσή μας, η κιβωτός είναι η ίδια η Εκκλησία, που διασώζει τον άνθρωπο από το σκότος της αμαρτίας και του θανάτου. Μέσα σ' αυτήν διατηρείται η ζωή και μοιράζεται απλόχερα σε όλους του πιστούς από τον ίδιον τον Θεό.

Στην ιστορία του Νώε αποκαλύπτεται η μεγάλη ευθύνη του ανθρώπου, απέναντι σε όλη τη δημιουργία. Η ανθρώπινη κακία και η αμαρτία καταδίκασαν, όχι μόνον τους ανθρώπους, αλλά και όλα τα ζωντανά πλάσματα. Αλλά και η αγιότητα, που έδειξε ο Νώε, διασώζει ολόκληρη τη Δημιουργία.

Το μήνυμα
(Πάντα μια μικρή
και απλή πρόταση)

- Κοντά στον Θεό δεν κινδυνεύουμε από τίποτα.
- Ο Θεός προστατεύει πάντοτε όσους ακολουθούν το θέλημά Του.
- Ο Θεός μας ζητάει να προστατεύουμε τα πλάσματά Του.

Υλικά

Η επιλογή μεταξύ των παρακάτω δραστηριοτήτων θα καθορίσει τα υλικά που θα χρησιμοποιήσουν τα παιδιά. Ειδικά για σήμερα, ο ήχος του νερού μπορεί να αποτελέσει πολύ εντυπωσιακό εργαλείο. Μπορεί να το επιτύχεις, είτε με ηχογραφημένο ήχο, είτε με ένα γνωστό μουσικό όργανο. Ίσως το γνωρίζεις: Έχει το σχήμα σωλήνα και οι σπόροι που βρίσκονται μέσα του δημιουργούν τον εντυπωσιακό ήχο της βροχής. Στο διαδίκτυο θα βρεις και οδηγίες κατασκευής. Να σου θυμίσω επίσης, πως καλό είναι, σε κάθε μάθημα, να έχεις αποφασίσει για τις δραστηριότητες του επομένου μαθήματος, προκειμένου να ζητήσεις από τα παιδιά, μέσω του σημειώματος προς τους γονείς, να έχουν μαζί τους τα, κατά τη γνώμη σου, απαραίτητα.

Λέξεις-κλειδιά

Πρόκειται για λέξεις, οι οποίες συμπυκνώνουν νοήματα και μηνύματα. Επιδιώκουμε να εντυπωθούν στον νου και την καρδιά των παιδιών, ως δεσμοί μνήμης με τις επιμέρους αλήθειες του εκάστοτε κεφαλαίου. Φροντίζουμε να τις ανασύρουμε τακτικά κατά τη διάρκεια του μαθήματος, επιλέγοντας μια ή δυο, οι οποίες θα κλείνουν την κάθε συνάντησή μας με τα παιδιά:

Κατακλυσμός, κιβωτός, αμαρτία, ασφάλεια, κίνδυνος, καταστροφή, προστασία, σωτηρία, διαθήκη-συμφωνία, ειρήνη, περιστέρι, κλαδί ελιάς.

Εφαρμογή στην καθημερινότητα

Προτείνουμε στα παιδιά να εντάξουν κάτι από το μάθημα στην καθημερινότητά τους.

- Όποιος ακολουθεί το θέλημα του Θεού, δεν κινδυνεύει ποτέ.
- Ο Θεός φροντίζει πάντα όσους ακολουθούν το θέλημά Του.
- Ο Θεός φροντίζει όλα Του τα δημιουργήματα.

ΠΡΟΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αφόρμηση

Πρόκειται για μια απλή, αλλά εύστοχη αφορμή, η οποία θα ελκύσει την προσοχή των παιδιών. Μπορεί να είναι ένα αντικείμενο, μια ιστορία, μια ερώτηση, ένα επίκαιρο γεγονός:

- A. Το μάθημα μπορεί** να ξεκινήσει με τον ήχο μιας δυνατής μπόρας.
- B. Χρησιμοποιούμε μια εικόνα** ή υλικό από το διαδίκτυο με θέμα μεγάλες πλημμύρες. Εικόνες από το τσουνάμι κ.λπ.

Δραστηριότητα

Μέσα από το βιβλίο τους, επιλέγουμε μια δραστηριότητα, αφού περιγράψουμε το νόημα της:

Χρωματίζουμε το mini book ή έχουμε εκ των προτέρων ανακατέψει τις σκηνές της ιστορίας μας και βάζουμε τα παιδιά να τα βάλουν στη σωστή σειρά. Η εργασία με την εκκλησούλα ενισχύει τη σύνδεση κιβωτού και Εκκλησίας. Τα παιδιά, με τον τρόπο αυτό, συνδέουν την Εκκλησία με την ασφάλεια.

Εναλλακτικές δραστηριότητες

- A. Το τραγούδι τους βιβλίου** ή κάποιο άλλο που βοηθάει την κατανόηση των σημερινών μηνυμάτων και αφήνει αφορμές για συζήτηση ή δραστηριότητες.
- B. Κατάλληλο μικρό βίντεο** κινουμένων σχεδίων, αν υπάρχει ο ανάλογος εξοπλισμός, χωρίς βεβαίως να γίνεται κατάχρηση.
- Γ. Κατασκευή** μιας χάρτινης βαρκούλας.

Ανάγνωση

Η ανάγνωση γίνεται τη στιγμή, κατά την οποία οι δραστηριότητες έχουν αυξήσει το ενδιαφέρον των παιδιών. Γίνεται με καθαρή φωνή, παραστατικά και αν θέλεις με συνοδεία μιας ήρεμης μουσικής. Αν θέλεις, μπορείς να έχεις μοιράσει κομμένες φιγούρες, που, κατά την ανάγνωση, μόλις ένα παιδάκι ακούσει το όνομα της φιγούρας που κρατάει, σπκώνεται και την κολλάει σε ένα μεγάλο χαρτόνι, που έχεις ετοιμάσει.

Σήμερα ένα κατάλληλο χαρτόνι θα μπορούσε να ήταν μία μεγάλη κιβωτός. Μοιράζεις κομμένες φιγούρες του Νώε και της οικογένειάς του, καθώς και άλλες με ζώα. Εμπλουτίζεις την ανάγνωση με αναφορά σε συγκεκριμένα ζώακια, ώστε κάθε παιδί που ακούει το ζώακι που κρατά, έρχεται και το καρφισώνει στην κιβωτό.

Διαθεματική προσέγγιση

Το βιβλίο προσφέρει διαθεματικές απασχολήσεις.

Ευκαιρία να συζητήσουμε το πόσο πολύτιμο δώρο είναι το νερό. Εν τω μεταξύ, ο Οκτώβριος συνεχίζεται. Αρχίζουν οι βροχές. Πολλά τα έθιμα. Ζητάμε τις εντυπώσεις των παιδιών για ένα από αυτά. Επίσης, το συναξάρι του Αγίου Δημητρίου είναι συναρπαστικό. Μπορούμε να το αφηγηθούμε.

Αξιολόγηση

Με τις λέξεις κλειδιά, καλείς τα παιδιά να αναφέρουν ποιο μέρος του μαθήματος τους φέρνει στο μυαλό.

Π.χ.: ασφάλεια-κιβωτός, αμαρτία-κατακλυσμός, περιστέρι-ειρήνη, ουράνιο τόξο-γαλήνη. Με τον ίδιο τρόπο, μπορείς να δημιουργήσεις και αντιθέσεις.

Παιχνίδι ρόλων

Καλούμε τα παιδιά να εκπροσωπήσουν κάποιον ή κάτι από την ιστορία και να το εκφράσουν με δικά τους λόγια:

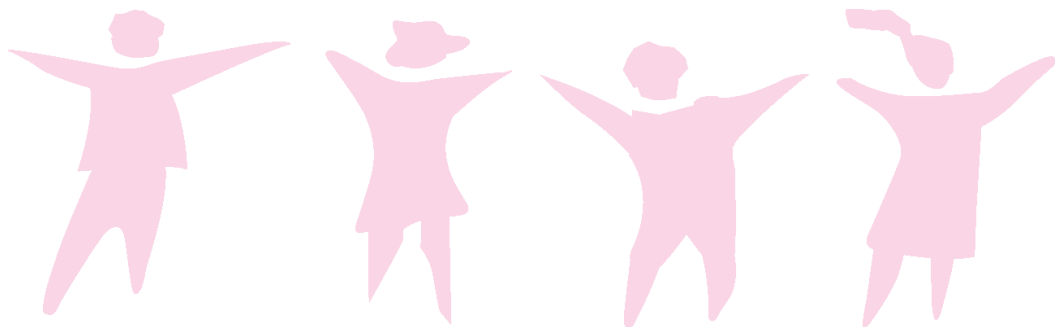
Αν ήσασταν ο Νώε, τι θα λέγατε στους ανθρώπους, που θα σας κορόιδευαν, βλέποντας να κατασκευάζετε ένα τόσο παράξενο πλοίο, όπως η κιβωτός;

Όταν μιλάμε για ασφάλεια, ποιο αντικείμενο σας έρχεται στο μυαλό; (Κάποιο από τα παιδιά θα σας πει για το κλειδί. Αν όχι, οδηγήστε εκεί τη σκέψη τους. Το «γιατί», θα το δείτε στη συνέχεια).

Ολοκλήρωση του μαθήματος

Έχετε προετοιμάσει κάτι, -ένα γλυκό, μια ζωγραφιά, ένα φτηνό αντικείμενο- στο σχήμα ενός γράμματος, από το οποίον ξεκινά μια καθοριστική για σας λέξη-κλειδί. Με δυο λόγια αναφερόμαστε στη βασική έννοια. Μπορείτε να ενθαρρύνετε τα παιδιά να έχουν ένα μικρό σεντούκι, με τη συλλογή όλων των φεινών αναμνηστικών.

Σήμερα, το γράμμα **Κ (κάπα)**, το πρώτο γράμμα της λέξης ΚΙΒΩΤΟΣ, σε συνδυασμό όμως με το γράμμα **Ε (έψιλον)**, το πρώτο γράμμα της λέξης ΕΚΚΛΗΣΙΑ. Μπορείς ακόμη να μοιράσεις και αντικείμενα που χρησιμοποιήσατε, π. χ. μικρά κλειδάκια από την προηγούμενη συζήτηση.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ

Είναι σημαντικό για την επικοινωνία με τους γονείς των παιδιών, να έχουν ένα ενημερωτικό σημείωμα για όσα έγιναν κάθε φορά στο κατηχητικό. Με τον τρόπο αυτό, γίνονται κι εκείνοι έμμεσοι ακροατές κάποιων σημαντικών πτυχών της πίστης μας, ενώ παράλληλα διευκολύνεται η επικοινωνία με τα παιδιά τους, με βάση το μάθημα. Αναμφίβολη είναι επίσης και η ωφέλεια στο επίπεδο της επικοινωνίας της ενορίας με τις μεγαλύτερες ηλικίες. Στο φυλλάδιο αυτό ζητάς από τους γονείς κάποια υλικά, που τυχόν θα χρειαστούν για την επόμενη φορά. Ιδού ένα προτεινόμενο ενημερωτικό κείμενο:

Σήμερα γνωρίσαμε την ιστορία του κατακλυσμού και της σωτηρίας του Νώε. Προσπαθήσαμε να συνδυάσουμε τον Θεό με τις έννοιες της ασφάλειας και της εμπιστοσύνης. Με το σκεπτικό αυτό, συνδυάσαμε και την Εκκλησία, ως μια κιβωτό, που μας χαρίζει ζωή και ασφάλεια.

Μιλήσαμε επίσης και για την φροντίδα του Θεού προς τα ζώα, και μάλιστα την εντολή που δίνει ο Θεός στον άνθρωπο για να τα προστατέψει. Για το ίδιο θέμα, συζητήσαμε και την περασμένη φορά, σήμερα όμως η εντολή γι' αυτήν την φροντίδα ήταν πολύ πιο ξεκάθαρη. Είναι σημαντικό για τα παιδιά να αισθάνονται μια, ας την πούμε, προσωπική διαθήκη, μια προσωπική συμφωνία με τον Θεό: Όσο μένουμε κοντά Του, Εκείνος δεν θα πάψει ποτέ να μας προστατεύει.